

Số: 64/2024/QĐST-VDS
Ngày: 16/02/2024
V/v yêu cầu “Tuyên bố một
người mất năng lực hành vi
dân sự”

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/V Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TOÀ ÁN NHÂN DÂN HUYỆN CỬ CHI – THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Nguyễn Quang Định.

Thư ký phiên họp: Bà Phạm Thị Cẩm Vân – Thư ký Toà án nhân dân huyện Cử Chi, Thành phố Hồ Chí Minh.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Cử Chi, Thành phố Hồ Chí Minh tham gia phiên họp: Bà Võ Hà Anh Thư - Kiểm sát viên.

Ngày 16 tháng 02 năm 2024, tại trụ sở Toà án nhân dân huyện Cử Chi, Thành phố Hồ Chí Minh mở phiên họp sơ thẩm công khai để giải quyết việc dân sự thụ lý số: 484/2023/TLST-VDS ngày 17 tháng 10 năm 2023 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 38/2024/QĐST-DS ngày 12 tháng 01 năm 2024 và Quyết định hoãn phiên họp số: 34/2024/QĐST-DS ngày 30 tháng 01 năm 2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Chị Nguyễn Thị Minh N, sinh năm 1982 (có mặt).

Địa chỉ thường trú: C108 - Khu phố A, phường Đ, Quận A, Thành phố Hồ Chí Minh; Chỗ ở: Số A, đường D, ấp B, xã P, huyện C, Thành phố Hồ Chí Minh.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

1/ Chị Nguyễn Thị Minh N1, sinh năm 1978 (có đơn xin vắng mặt).

Địa chỉ: C-Khu phố A, phường Đ, Quận A, Thành phố Hồ Chí Minh.

2/ Chị Nguyễn Thị Minh H, sinh năm 1980 (có đơn xin vắng mặt).

Địa chỉ: 4 Tổ A, Khu phố C, phường Đ, Quận A, Thành phố Hồ Chí Minh.

3/ Chị Nguyễn Thị Minh T, sinh năm 1997 (có đơn xin vắng mặt).

Địa chỉ: C-Khu phố A, phường Đ, Quận A, Thành phố Hồ Chí Minh.

4/ Ông Nguyễn Duy M, sinh năm 1957 (có mặt).

Địa chỉ: Số B đường D, ấp H, xã T, huyện C, Thành phố Hồ Chí Minh.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự của người yêu cầu chị Nguyễn Thị Minh N và tại phiên họp giải quyết việc dân sự, chị Nguyễn Thị Minh N trình bày:

Tại Đơn yêu cầu ngày 25/8/2023 và tại phiên họp chị Nguyễn Thị Minh N trình bày: Mẹ chị là bà Lê Thị R và ba tên Nguyễn Duy M. Ba mẹ chị có tất cả 05 người con tên Nguyễn Thị Minh N1, Nguyễn Thị Minh H, Nguyễn Thị Minh N, Nguyễn Thị Minh T, Nguyễn Thị Minh G. Bà Lê Thị R bị bệnh và Toà án nhân dân huyện Củ Chi đã có Quyết định số 426/2023/QĐST-VDS ngày 23/8/2023 về việc tuyên bố bà R bị mất năng lực hành vi dân sự. Trong gia đình còn có một người em tên Nguyễn Thị Minh G khi mới sinh ra đã bị bệnh D, không có khả năng nhận thức, làm chủ được hành vi của mình, mọi sinh hoạt phụ thuộc vào các thành viên khác trong gia đình. Chính quyền địa phương đã cấp giấy xác nhận khuyết tật số hiệu 08/HCM/12/216 cho G. Hiện nay, em G không thể nhận thức và điều khiển hành vi của mình nên yêu cầu Toà án tuyên bố Nguyễn Thị Minh G bị mất năng lực hành vi dân sự.

Theo bản tự khai, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là chị Nguyễn Thị Minh N1, Nguyễn Thị Minh H, Nguyễn Thị Minh T thống nhất với yêu cầu của người yêu cầu là chị Nguyễn Thị Minh N là đề nghị Tòa án tuyên bố Nguyễn Thị Minh G mất năng lực hành vi dân sự.

- Tại B lấy lời khai ngày 16/02/2024 và tại phiên họp ông Nguyễn Duy M trình bày: Ông và bà Lê Thị R chung sống với nhau từ 1976 nhưng ông bà không có đi đăng ký kết hôn với nhau. Giữa ông bà có 05 người con chung là Nguyễn Thị Minh N1, sinh năm 1978, Nguyễn Thị Minh H, sinh năm 1980, Nguyễn Thị Minh N, sinh năm 1982, Nguyễn Thị Minh T, sinh năm 1997, Nguyễn Thị Minh G, sinh năm 1999. Tuy nhiên, ngay từ khi mới sinh thì bé Nguyễn Thị Minh G, sinh năm 1999 đã bị bệnh Down nên cháu không có lanh lợi như những người bình thường, mọi sinh hoạt của cháu phải phụ thuộc vào sự chăm sóc của các thành viên khác trong gia đình. Bản thân mẹ của cháu là bà R cũng bị bệnh mất năng lực hành vi dân sự nên các chị của cháu chăm lo cho cháu G. Nay các con ông làm thủ tục để yêu cầu Toà án tuyên bố Nguyễn Thị Minh G bị mất năng lực hành vi dân sự thì ông cũng đồng ý yêu cầu Toà án tuyên bố Nguyễn Thị Minh G bị mất năng lực hành vi dân sự để các con bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của Nguyễn Thị Minh G.

Sau khi thụ lý vụ án, Tòa án nhân dân huyện Củ Chi, Thành phố Hồ Chí Minh đã Quyết định trưng cầu giám định để thực hiện giám định năng lực hành vi dân sự của Nguyễn Thị Minh G.

Tại phiên họp người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là Nguyễn Thị Minh N1, chị Nguyễn Thị Minh H, chị Nguyễn Thị Minh T có đơn xin vắng mặt, hồ sơ

thể hiện chị N1, chị H, chị T là chị ruột của Nguyễn Thị Minh G, các chị N1, H, T thống nhất với yêu cầu của chị N, không có ý kiến gì.

Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Củ Chi phát biểu ý kiến đề nghị:

- Về tố tụng thì từ khi thụ lý vụ án đến trước khi mở phiên họp nhận thấy Tòa án đã thụ lý và giải quyết đúng thẩm quyền; xác định quan hệ pháp luật và xác định đúng tư cách pháp lý của những người tham gia tố tụng; đã tiến hành các biện pháp thu thập và đánh giá chứng cứ, triệu tập các bên đương sự lấy lời khai, đúng quy định pháp luật, có vi phạm thời hạn chuẩn bị xét đơn yêu cầu, về hình thức và nội dung các Quyết định mở phiên họp thể hiện đúng và đầy đủ, việc cấp, tổng đạt giao cho Viện kiểm sát và đương sự đúng quy định pháp luật. Các đương sự đã thực hiện đúng các quy định của Bộ luật tố tụng dân sự.

- Việc nội dung giải quyết việc dân sự: Đề nghị Tòa án nhân dân huyện Củ Chi chấp nhận yêu cầu của chị Nguyễn Thị Minh N về việc yêu cầu tuyên bố Nguyễn Thị Minh G mất năng lực hành vi dân sự theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 369, Điều 370, Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 22 Bộ luật Dân sự năm 2015.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Củ Chi nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết của Tòa án:

Yêu cầu về việc “Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” là loại việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án, quy định tại khoản 1 Điều 27 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự cư trú tại: Ấp B, xã P, huyện C, Thành phố Hồ Chí Minh nên căn cứ điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự yêu cầu trên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Củ Chi, Thành phố Hồ Chí Minh.

[2] Về thủ tục tố tụng: Chị Nguyễn Thị Minh N1, Nguyễn Thị Minh H, chị Nguyễn Thị Minh T có đơn đề nghị vắng mặt tại phiên họp giải quyết việc dân sự. Căn cứ Điều 367 của Bộ luật tố tụng dân sự, Tòa án nhân dân huyện Củ Chi vẫn tiến hành phiên họp.

[3] Xét yêu cầu của chị Nguyễn Thị Minh N:

Căn cứ vào các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ, Đơn yêu cầu nộp ngày 25/8/2023, bản tự khai chị Nguyễn Thị Minh N trình bày: Em chị là Nguyễn Thị Minh G đã bị bệnh Down từ nhỏ, không có khả năng nhận thức, làm chủ được hành vi của mình, mọi sinh hoạt phụ thuộc vào gia đình nên đề nghị Tòa án tuyên bố Nguyễn Thị Minh G mất năng lực hành vi dân sự.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan chị Nguyễn Thị Minh N1, Nguyễn Thị Minh H, Nguyễn Thị Minh T và ông Nguyễn Duy M cùng thống nhất với yêu cầu của chị Nguyễn Thị Minh N, đề nghị Tòa án tuyên bố Nguyễn Thị Minh G mất năng lực hành vi dân sự.

Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự năm 2015 quy định về mất năng lực hành vi dân sự: “Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần...”.

Căn cứ Kết luận giám định pháp y tâm thần số: 9874/KLGD ngày 18/12/2023 của Trung tâm Pháp y tâm thần Khu vực Thành phố H đối với Nguyễn Thị Minh G, sinh năm 1999, cư trú: Số C, tổ A đường Tỉnh lộ 15, ấp B, xã P, huyện C, Thành phố Hồ Chí Minh. Sau khi tiến hành giám định đã kết luận như sau:

Căn cứ tiêu chuẩn chẩn đoán bệnh theo Bảng phân loại Quốc tế về bệnh tật lần thứ 10 của Tổ chức y tế thế giới (ICD-10) và Thông tư số 23/2019/TT-BYT ngày 28/8/2019 của Bộ Y tế quy định về Quy trình giám định pháp y tâm thần và Biểu mẫu sử dụng trong giám định pháp y tâm thần.

“1. Về y học: Đương sự có chậm phát triển tâm thần, mức độ nặng/ Hội chứng Down (F72/Q90-ICD10).

2. Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Đương sự mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi”.

Như vậy, yêu cầu của chị Nguyễn Thị Minh N về việc yêu cầu tuyên bố Nguyễn Thị Minh G mất năng lực hành vi dân sự là có cơ sở chấp nhận.

Ý kiến của Viện kiểm sát nhân dân huyện Củ Chi tại phiên họp là có cơ sở, phù hợp với quy định pháp luật.

[3] Về lệ phí: Chị Nguyễn Thị Minh N là người yêu cầu Tòa án giải quyết việc dân sự nên phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 149, 367, 369, 370, 371, 372 và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015;

Căn cứ Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015;

Căn cứ Điều 6 Luật phí và lệ phí năm 2015;

Căn cứ Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án;

1. Chấp nhận yêu cầu của chị Nguyễn Thị Minh N.

Tuyên bố: Nguyễn Thị Minh G, sinh năm 1999, cư trú: Số C, tổ A đường Tỉnh lộ 15, ấp B, xã P, huyện C, Thành phố Hồ Chí Minh mất năng lực hành vi dân sự.

2. Về Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự:

Chị Nguyễn Thị Minh N phải chịu lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự là 300.000đ (ba trăm nghìn) đồng, được khấu trừ số tiền tạm ứng lệ phí là 300.000 đồng theo biên lai thu số AA/2023/0018305 ngày 17/10/2023 của Chi Cục thi hành án dân sự huyện Củ Chi, Thành phố Hồ Chí Minh. Như vậy, chị N đã nộp đủ tiền lệ phí.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có mặt tại phiên họp giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự không có mặt tại phiên họp giải quyết việc dân sự thì thời hạn kháng cáo là 10 ngày được tính từ ngày họ nhận được quyết định giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày quyết định đó được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- TAND Thành phố Hồ Chí Minh;
- VKS huyện Củ Chi;
- Cơ quan THADS huyện Củ Chi;
- UBND xã P, Huyện C;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ vụ việc, VT.

THẨM PHÁN

Nguyễn Quang Định